

Leerrede over Psalm 45: 11 en 12, uitgesproken op Woensdagavond 2/03/49 te Schiedam door H. Hofman, evangeliedienaar.

Zingen - Psalm 73: 13

Lezen - Psalm 45

Voorrede.

Van die Psalm van Asaf, die wij zo-even hebben gezongen, staat er onberijmd: "Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde! Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten, en mijn Deel in eeuwigheid."

Nu een rechtstreekse vraag: hoe is dat bij òns? Néémt God de eerste en de hoogste plaats in? Of, is er wat anders dat de eerste en de hoogste plaats bij ons inneemt? Gij zult zeggen: dat is nogal een vraag zo rechtstreeks op de man af, en dat zo net bij de aanvang! Het kan wat worden vanavond!

Ja, maar ik zeg het hierom: het is hier de voorbereidingstijd voor die grote eeuwigheid, en als nu God h́ier niet het hoogste voor ons is - Hij, Die in de hemel alles vervult - wat moeten wij dan straks in de hemel doen? Dan zijn wij daar niet op onze plaats. Dus om de hemel in te gaan is het noodzakelijk, dat God hier het hoogste bij ons wordt. Anders is het onherroepelijk fout. Was Asaf zo van natuur? Neen. Waaruit dan? Uit de genade. De omstandigheden, die gij in deze Psalm kunt lezen, brachten juist teweeg, dat het weer eens als met dubbele kracht op de voorgrond trad, dat Asaf een waar lidmaat was van de strijdende kerk. De strijd waarin hij gewikkeld was, was nogal hevig. Het deed zich voor hem aanzien, dat degenen die God niet vreesden gezegend werden: "want er waren geen banden tot hun dood toe, en hun kracht was fris. Zij waren niet in de moeite als andere mensen, en werden met andere mensen niet geplaagd." Maar zijn bestraffing was er alle morgens.

Als gij er belang bij hebt, leest dan vanavond als gij thuis komt deze gehele Psalm eens met aandacht na. Dan kunt gij de strijd bemerken waarin hij gewikkeld was, om hem geheel af te trekken van het doel: is God wel goed, degenen, die rein van hart zijn, die er geen afgoden op na houden?

Dat heeft geduurd totdat hij in Gods heiligdommen inging. Het is dus niet zó geweest, dat die zaak afgehandeld werd met: Ja, ik ben het toen van een andere kant gaan bekijken, of: er kwam nog zo een tekst in me. Neen, helemaal niet. Maar toen hij in het heiligdom ingeleid werd, toen leerde hij de zaak kennen zoals ze bij God is, en leerde kennen tweeërlei leven, en zag tweeërlei einde. De één kon hier léven, om van de top van eer, neer te storten in eeuwige verwoesting - die waren dus hier zelf baas, zelf heer, die regeerden zelf - maar nu waren er ook nog, die zelf geen baas waren, die geregeerd werden.

Daar was het zó mee gesteld: die liepen hier te sterven, want hun leven was in een Ander, en dat bracht dan teweeg, dat die rijkdom zo ging uitblinken. Men kan dan beter hier wat lijden, kruis en ellende hebben en straks het Koninkrijk ingaan, dan dat men hier de ruimte heeft met een handvol godsdienst, want dat ontvalt ons allemaal bij de dood.

Bij de dood hebben wij datgene nodig, wat in het Koninkrijk Gods gangbaar is. Men kan als men naar het buitenland gaat vermenen, dat men met een flinke dikke portefeuille geld genoeg heeft, maar als men er komt, dan kan het wel zo zijn, dat het daar voor geen vijf centen waarde heeft, dat men er niets voor kan kopen. Daar is ànder geld gangbaar. Daar kan men kopen en verkopen met hetgeen in dat land gangbaar is. Zo hebben wij dan nodig wat geldig is in het Koninkrijk en in de troon van God. En nu kwam bij Asaf - juist onder kruis en druk - voor de dag, dat hij bij zich had, wat bij God gangbaar is.

Nu was het zo'n liefde waaronder hij ging, dat daaruit oprees uit de diepste grond van zijn hart: "Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde!"

Ja, maar hij was hier toch in de strijd? Ja, inderdaad, maar al is die strijd nog zo heftig, dat vlees en hart bezwijkt, dan is er nog niets van zijn plaats; dan blijft God nog Dezelfde. Men heeft dan nog niets verloren, dan is Hij nog de God des levens, onze gelukzaligheid. Is het geen rijkdom? Dat sluit dan - in één woord - net alles in.

Daarom vraag ik dat dan ook aan een ieder van u in ernst: wat is bij u het hoogste? Kunnen wij met Asaf zeggen: "Wien heb ik nevens U in de hemel?" Of, hebben wij wat anders, iets dat hoger is? Onderzoeken dat een ieder voor zich. Als wij buiten den Heere iets hebben - wat in ons hart zetelt, een thuis, een plaats heeft - laten wij er dan zo gauw mogelijk van af zien te komen! Want je kunt nooit weten hoe kort het soms is: genadetijd!

Dat zal toch wat zijn, als wij voor God moeten verschijnen, en de afgoden in ons hart huizen, er wat anders is dat ons hart heeft en bezet dan Hij! Dan zal Zijn Woord zijn: "Ga weg van Mij; Ik heb u nooit gekend." Want Hij kent alleen ellendige zondaars, die zó ongelukkig zijn, dat zij Hem plaats geven. Die wil Hij kennen, daar wil Hij partij voor trekken, daar wil Hij voor instaan, aan openbaar brengen dat Hij op Golgotha Zijn bloed heeft laten stromen, en dat Hij daar alles heeft verdiend en verworven wat zij nodig hebben: een thuis bij God, hier hun onderhoud, ja zelfs de ingang in het eeuwige paradijs. Ik vraag dan ook een wijle uw aandacht voor een woord der Schriftuur wat mede dan een opwekking is om toch zulk een God en Koning plaats te geven. Zoeken wij dan vooraf Gods aangezicht om een verbeurde, ons onmisbare zegen.

Tekst:

Het woord waartoe wij uw aandacht vragen, vindt u in het ons zo-even gelezene, de 45e Psalm, en wel nader het 11e en het 12e vers, waar Gods Woord aldus luidt:

11. Hoor, o dochter! en zie, en neig uw oor; en vergeet uw volk en uws vaders huis.

12. Zo zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid; dewijl Hij Uw Heere is, zo buig u voor Hem neder.

Leerrede:

Deze Psalm is als een bruiloftslied, waarin de kerk - in een gegronde kennis en wetenschap wie Christus als Bruidegom is - Zijn lof en Zijn heerlijkheid bezingt. Immers, de Psalm begint: "Mijn hart geeft een goede rede op; ik zegge mijn gedichten uit van een Koning." Dat is een zeer opmerkelijk woord, want het hart des mensen is toch oorspronkelijk een onding, waarin niets dan verderf huist. Dan moet hier sprake zijn van een hart, dat vernieuwd is, wedergeboren door die eeuwige Geest, en zich nu uitspreekt in de vernieuwing, in de staat van wedergeboorte, in de kennis van Jezus Christus als Bruidegom.

Hier is dus niet sprake van een toestand, van een geval, ook niet van: "ik zie het zo liggen" of: "ik gevoel het zo." Neen! Maar, zó is het hart; gevormd en vernieuwd door de Geest Gods, en dat spreekt zich uit. Het kan dus niet anders, of dat moet ook zuiver zijn. Want als het hart dat gevormd en verlicht is door de Geest Gods, die goede rede opgeeft, dan komt er voor de dag wat van God en Christus is door die eeuwige Geest. Dan is dat alles ook rein en zuiver. Daar begon ik dan ook van te lezen: "Hoor, o dochter! en zie, en neig uw oor."

De aanvang van de Psalm is: "Mijn hart geeft een goede rede op." Daaruit kunnen wij opmaken, dat zowel de kerk als de psalmdichter zich aldus uitspreekt. Ook kunnen wij er onder verstaan, dat de Koning Zich zo uit. Ja, laten wij het nog anders uitdrukken, zoals de apostel zegt: "wij hebben de zin van Christus." En onze catechismus leert nog, dat één en dezelfde Geest Die in Christus is, ook in ons woont.

Ik bedoel daarmee dus, dat de kerk, en een ieder lidmaat, waar van de Geest Gods en der genade heerschappij voert, in dezelfde zin als Christus spreekt. Want het wordt door die Geest Zelf gewerkt en daargesteld, en daar heeft Jezus Zelf van geleerd: "Hij zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen." Zien wij wel?

Daarbij nog, als wij met de grootste aandacht en oplettendheid, in de psalmen lezen - neem bijvoorbeeld de Messiaanse psalmen 16, 22, 40, 69 en nog zoveel meer psalmen - dan moeten wij soms zeggen: hé, spreekt nu de psalmdichter over zichzelf, of heeft hij het over de Koning. Ja, zo wij het nog nader beschouwen, dan is het toe te passen zowel op de Koning als op de psalmdichter, zodat wij daaruit verstaan de nauwe vereniging door het geloof, waarin de kerk "de Zijne" is.

Zó nauw verenigd, dat nauwelijks te onderscheiden is of Hij het is Die spreekt, of dat zij het is, ja dat het op beiden kan worden toegepast. Daarom zeggen wij, dat Jezus Christus Zelf zo spreekt door het Evangelie, waarin Hij gezegd wordt tot ons te komen, en dat het ook de kerk is die daarin opwekt. Want zij spreekt uit de kennis Gods en der genade: "Hoor, o dochter."

Want wij zijn zulke hardleerse mensen. Wat is er niet toe nodig, om eens bewogen te worden om te horen? Gij zult zeggen: is dat dan zo, dat er zoveel werk toe nodig is om te horen? Ja, inderdaad! Want wij zijn zulke verdorven schepselen geworden door wat er in het paradijs heeft plaats gehad. Daar hebben wij ons als schepselen Gods van God losgemaakt en zijn daar op eigen benen komen te staan. Nu willen wij alles zèlf voor elkaar zien te krijgen, en hebben zoveel vermening in ons, dat wij nog werkelijk menen, dat wij ook nog wat klaar kunnen maken. "Ja, er staat wel dat wij dood zijn door de zonde en de misdaden, maar ... als er dan enige genade is?" Ja nu, wat dan nog? Want wat is Jezus' Woord tot zijn discipelen? "Zonder Mij kunt gij niets doen!" Een mens wordt in de Schriftuur niet hoog aangeslagen.

Gij ziet hier allen dit boek in mijn handen; dat is een dood ding, waar ik het neerleg, daar blijft het liggen. Hebt gij uw staat al eens opgemerkt, dat die ook zo is? Maar dat boek kan wel bewogen worden! Zo zijn wij wel redemachtige schepselen, begaafd met kennis, verstand en oordeel, daarbij verantwoordelijk voor al onze daden, maar in onze val dermate in een staat van geestelijke dood en onmacht, dat genade alles moet doen. De kerk van de oude dag zong daar nog van: vermogen wij ooit iets, dat alles komt van U. Wij vallen daar zelf buiten; het is alles het Zijne.

Wij worden er hier dan in de eerste plaats bij bepaald, door het woordje: "Hoor", om eens acht te geven. Wat heeft de Koning ons dan te vertellen, wat is Zijn leer, Zijn bedoeling, Zijn oogmerk? Daarom leg ik er de nadruk op: "Hoor, o dochter! en zie, en neig uw oor." Ja, de tekst brengt het zelf mee. Onder zoveel beweeglijke bewoordingen worden wij als gebracht tot de werkelijkheid, en tot de eenvoudigheid, om eens plaats te geven aan wat tot ons komt. Want door de verkondiging van het Evangelie komt Jezus Christus als Zelf tot ons.

Hellenbroek leert ons in zijn vragenboekje, dat Jezus Christus ons door alle tijden en eeuwen heen Zelf geleerd heeft. Dus, vanaf het begin, en nu nog, door Zijn Geest en door de verkondiging van het heilig Evangelie. Nu moeten wij in de eerste plaats als wakker geschud worden uit de zondeslaap, en uit de vermening waarin wij gaan en zijn. Wij kunnen zelf niets, maar nu wil Hij Zelf alles voor ons zijn. Daarom worden wij opgewekt om in de eerste plaats eens naar Hem te luisteren. Wat wil Hij van ons, wat vraagt Hij van ons en wat bedoelt Hij met ons?

Wat Hij bedoelt? Niets anders dan dit: Schepper en schepsel behoren bij elkaar; daar behoort geen zonde tussen te zitten, maar wij behoren ten nauwste met onze Schepper verenigd te zijn.

In het bovenstaande spreekt de bruid nog: "Gij hebt gerechtigheid lief, en haat goddeloosheid", en nu heeft de Koning de gerechtigheid zó lief gehad, en de goddeloosheid zó gehaat dat Hij de dood er voor ingegaan is, om voor de zonde te betalen, en alles Gode aan- en toe te brengen wat er nodig was, ja om die levendmakende Geest te verwerven, opdat die zaken weer in het reine zouden kunnen komen, en wij weer bij God, onze Schepper, zouden terugkomen. Dàt bedoelt Jezus.

Het is al wel jaren geleden, maar het is nog of ik het deze dag ervaren heb, zó vers ligt het nog in mijn geheugen en in mijn geest bewaard: ik had handenwringend gelopen, een week of vier aaneen, soms met tussenpozen onder de wanhopendste gedachten; er lag een verzondigd leven, 21 jaren buiten God in de zonde geleefd, tegen licht en beter weten en alle roepstemmen in.

Toen dat niet langer kon, en ik op een avond bitter stond uit te jammeren (want de hel had ik verdiend, dat was rechtvaardig, maar ... dat was dan eeuwig buiten Gød), toen is mij ontdekt dat gezegende, eeuwige, dierbare werk der genade. Toen heb ik aangenomen en geloofd, en is dat rechtstreeks mijn deel geweest: God wou mij bezitten, aannemen, herstellen in Zijn gemeenschap, in Jezus Christus.

Heb ik toen te veel geloofd? Wel neen! Ik heb toen het Evangelie wat plaats gegeven. Want dat is de inhoud van de evangelieler. Als wij nog nooit hebben opgemerkt, dat wij opgeroepen worden tot de kennis en de gemeenschap Gods, dan hebben wij nog nooit eens het Evangelie verstaan. Daar worden wij in dit vers ook toe opgewekt: "Hoor, o dochter! en zie, en neig uw oor." Die arbeid van Gods eeuwige liefde wordt soms ook genoemd een huwelijk.

Wanneer dan ook de apostel Paulus spreekt: "Daarom zal een mens zijn vader en moeder verlaten, en zal zijn vrouw aanhangen; en zij twee zullen tot één vlees wezen - dan zegt hij er bij - Deze verborgenheid is groot; doch ik zeg dit, ziende op Christus en op de Gemeente."

Hier, in deze 45e Psalm, en ook in het Hooglied, bemerken wij telkens dat de vereniging van Christus met Zijn bruid door het geloof, wordt vergeleken met een huwelijksvereniging, wat God heeft samengevoegd en nooit meer gescheiden mag worden. Hier komt dan ook in voor: "Vergeet uw volk, en uws vaders huis." Jezus maakt Zich hier ruchtbaar en brengt Zijn bedoeling openbaar.

Dat doet Hij inzonderheid door de verkondiging des Woords, door het zenden Zijner dienaren. Hij wil hebben, dat wij, die niets kunnen veranderen en verbeteren, in Zijn arbeid worden opgenomen. Want wij zoeken steeds een verbinding met God tot stand te brengen, en God heeft de mens nooit die plaats en taak gegeven; dat heeft Hij Zijn Zoon toebedacht. Die brengt de verbinding tot stand, maar niet de mens, want die is dood door de zonde en de misdaden, en kan bij God niet komen, want daar staat hij in de schuld. Zondigen! dàt kan een mens.

Maar nu wil de Koning, dat wij eens acht geven op Zijn reine oogmerken en bedoelingen. Hij wil ons bezitten, zaligen, met ons in een huwelijksvereniging en verbinding komen, Hij wil ons persoonlijk bedoelen. Maar dat gaat ten koste van onze afkomst, want dáár deelt de Koning niet mede.

Onze afkomst? Ja zeker, waarvan staat: "Uw vader was een Amoriet, en uw moeder een Hethietische." Van afkomst zijn wij, in onze val in Adam, zulke verdorven mensen, dat wij een verbond gemaakt hebben met de dood en een voorzichtig verdrag met de hel. Wij zijn daarin ontvangen en geboren, en nu zijn de zonden ons zo lief, die beminnen wij zo, dat, als wij er hier de kans toe hadden, dan zouden wij de zonde aan de hand willen houden met heel onze afkomst, en dan zouden wij ook nog eens naar de hemel willen gaan. Maar dat kan niet. Jezus zegt: "Ik en de Vader zijn één. De Zoon is net zo rein als Zijn Vader, en de Vader net zo rein als Zijn Zoon.

Wat dan? Wel, niets anders dan dit: dat wij verlaten, waar wij nu oorspronkelijk in leven, in onze afkomst. In onze afkomst leven, doen wij allemaal.

Nu laat ik staan het onderscheid dat er in deze wereld is, en in dit burgerlijk leven. De één leeft in de grofste zonden, anderen leven in vermaak, in voetballen, schouwburg enz. Weer anderen in godsdienst (ja, je hebt lichte en zware dominees, "goeie!") oude waarheid, beproefde waarheid, oude schrijvers. Nu, het één is te verkiezen boven het andere. Maar ... het is allemaal buiten God, godsdienstigheid net zo goed als bioscoop- en herberg bezoek!

Ja, als wij niets anders hebben dan wat godsdienst of oude schrijvers; ook dat is buiten God, en dan zijn wij in onze zonde. Ons hart is één stuk verderf, waar de zonde woont en troont, waar satan heerschappij voert, en heer en meester is. Ja, het is verschrikkelijk, want indien wij het leren kennen, dan blijkt dat wij met de dood een verbond hebben gemaakt, en met de hel een voorzichtig verdrag, en als het er op aankomt, dan trekken wij daar partij voor. Daarom zegt God, dat wij los zouden maken de knopen der goddeloosheid, der ongerechtigheid.

Hij wil zeggen: het behoort niet, om bij satan onderdak te hebben en in de zonde te leven. Je behoort bij Mij, en uit Mijn genadehand te ontvangen hetgeen je hoeft om Mij te leven. Je behoort niet bij satan, in de wereld en in de zonde. Maar een mens kan toch niets? Ja, doch wat wil God nu van ons? Dat het ons zo de dood gaat worden, in de zonde, in de wereld, in de godsdienst en onder de macht van satan, dat wij er in gaan sterven. Dat wil Hij van ons. Dat wordt hier genoemd: "vergeet uw volk en uws vaders huis," héél onze afkomst. Zó vergeten, zó verlaten, dat het de dood voor ons gaat worden.

Ja, maar hoe kan dat? Hoe? "Hoor, o dochter! en zie, en neig uw oor". Luister dan eens naar wat de Koning bedoelt. Dan moet je eens kijken hoe schatrijk Hij is, en wat een grote liefde Hij bezit. Hij bedoelt om je te zaligen als een Minnaar, om je net zo rijk te maken als Hij is. Want Hij wil ons mede-erfgenamen maken. Dat is toch geen kleinigheid!

Wij lezen van Abraham, dat hij tot zijn knecht - de oudste van zijn huis, die over alles wat hij had regeerde - zei: "Leg toch uw hand onder mijn heup, opdat ik u doe zweren bij den HEERE, de God des hemels en de God der aarde, dat gij voor mijn zoon geen vrouw nemen zult van de dochteren der Kanaänieten, in het midden van welke ik woon; maar dat gij naar mijn land en naar mijn maagschap zult trekken en voor mijn zoon Izak een vrouw nemen zult." Ten laatste worden zij het er over eens, dat, als de vrouw niet zou willen volgen, dan zou de knecht rein zijn van de eed.

Als jullie geen zin hebben om mee te gaan, dan ben ik ook vrij. Ja, ik zeg maar, wat die geestelijke Izak, Koning Jezus, bedoelt. Dan moet een ieder het maar voor zichzelf uitmaken en uitzoeken, hé.

Wij lezen nog van die knecht, dat al het goed zijns heren in zijn hand was. Hij ging met de rijkdom op stap. Hij nam tien kemelen van zijns heren kemelen, en toog heen, met allerlei goed. Tenslotte is hij op de plaats van bestemming, en zet zich neer buiten de stad bij een waterput. Hij verheft zijn stem tot God in gebed, en vraagt of God hem de jonge dochter doet ontmoeten, die als zij kwam en hij haar om een weinig waters zou vragen, en dan zou zeggen: dat is goed, ik zal ook uw kemelen drenken, dan zou zij de vrouw zijn bestemd voor zijns heren zoon, Izak.

Daar komt een jonge dochter aan, en hij zegt: laat mij toch een weinig waters uit uw kruik drinken. Dan zegt zij: "Drink, mijn heer!" En daarna: "Ik zal ook voor uw kemelen putten, totdat zij voleindigd hebben te drinken." Toen zij dat gedaan had, vroegde hij wie ze was, maakte zijn koffers open, en deed haar een gouden voorhoofdsiersel aan, en twee armbanden aan haar handen. Nu, dat is even wat! Zij had niet anders betoond dan wat vriendelijkheid en hartelijkheid, en daar ging hij toen zó doen. Zij met die knecht naar huis, want daar was nog wel plaats om te overnachten.

Als zij daar aankomt, met het gouden voorhoofdsiersel en de gouden armbanden, dan is Laban, haar broer - die nogal van geld en rijkdom houdt - en nadat hij haar van alles heeft gevraagd, er ogenblikkelijk bij, om op stap te gaan naar die man bij de fontein.

Daar is zijn zeggen: "Kom in, gij, gezegende des HEEREN, waarom zoudt gij buiten staan? Want ik heb het huis bereid, en de plaats voor de kemelen."

Alles was zó besteld, en in een wip klaar, en nu moesten zij natuurlijk eten. Laban zal wel gedacht hebben: dan zal er voor mij ook wel een flinke kluif overschieten, want als Rebekka nu niets anders heeft gedaan dan wat water putten - en die had nu al zo'n kapitaal in handen - wie zal zeggen wat hij dan wel niet zou krijgen voor al zijn moeite.

Dus zij zouden gaan eten. Maar de knecht van Abraham zei: "Ik zal niet eten, totdat ik mijn woorden gesproken heb", en ging aan het vertellen waarom hij gekomen was. Ja, wat moesten ze daarop terug zeggen? Eénstemmig moesten zij antwoorden: "Van de HEERE is deze zaak voortgekomen; wij kunnen kwaad noch goed tot u spreken." Laban kon er niets van zeggen, en de vader van Rebekka evenmin. Vandaar zijn zij het eens geworden, en dan gaat de knecht geschenken aan het uitdelen; zilveren kleinoden, gouden kleinoden, klederen en kostelijkheden.

De andere dag zegt hij, dat hij tot zijn heer wil trekken. Dan zeggen ze tegen hem: dat zou ik maar niet doen; blijf nog bij ons een dag of tien. Maar God had zijn weg voorspoedig gemaakt en hij wilde de zaak maar zo snel mogelijk afwickelen, dus gauw terug. Daarom zeggen ze (ruzie maken was toch ook zo wat): Laten wij het de jonge dochter vragen.

En wat zei die? Ik zou er maar 20 dagen van maken, dat wij hier blijven? Neen, helemaal niet. Ze zat ook niet met het voorhoofdsiersel en de armingen te pronken - oh, wat ben ik mooi - maar heeft uit de gaven die ze had al bemerkt wat voor een rijke man Izak was, de erfgenaam van Abraham. Dat heeft bij haar teweeg gebracht om te verlaten.

Wat? Haar volk en haars vaders huis. Zij werd ingepakt door de schatten die ze zag. Hoe moest dan Izak zelf wel niet zijn? Dus zij had er niet genoeg aan, om er over te horen praten, of enige gaven te hebben. Neen, maar die mán, van wie alles was; want daar zou zij ten nauwste mee verbonden worden. Doch dan moest zij verlaten. Daaruit is zij op reis gegaan. Dan lees je niets van hard wenen en kermen: oh, moeder, moeder, moeder. Wel neen!

Zij heeft haar volk en haar vaders huis achter kunnen laten; zij ging een nieuwe toekomst tegemoet! Dat was de bedoeling: een geheel nieuwe toekomst. Zo'n nieuwe toekomst, dat, als zij daar kwam, het als zou zijn: "het oude is voorbij gegaan, ziet het is alles nieuw geworden." Zo heeft zij zich dan ook door die knecht laten meenemen. Want zij heeft geen weg geweten, maar die knecht wist de weg wel. Daarom heeft zij maar met zich laten doen. En het is goed terecht gekomen. Nou en of!

Op een avond zegt ze: "Wie zie ik daar, in het veld?" Ja, die knecht was al wat ouder; zij heeft misschien wat helderder kunnen kijken. Maar de knecht kende hem, dat was Izak, zijns heren zoon. Hij was uitgegaan in het veld, om te bidden. Toen zij dat hoorde, nam zij de sluier, en bedekte zich, en zij viel van de kemel af. Wat is nu het eerste wat Izak heeft kunnen doen? Haar oprapen! Daar moet het met ons ook heen. Eerst heeft die knecht met haar gedaan, en toen heeft Izak met haar kunnen doen. Dat is de weg. "Hoor, o dochter! en zie, en neig uw oor; en vergeet uw volk en uws vaders huis."

Laat nu de armoede en de dood bij onszelf eens komen te staan tegenover de rijkdom die er is bij de Koning. Wat hebben wij te verliezen? Niets, dan wat wij straks bij de dood toch zouden moeten prijsgeven, en waarvan wij dan zouden moeten bekennen een dwaas te zijn geweest, om daarin te zijn blijven hangen in onze zonde en onze afkomst.

Hij wil ons van zonden verlossen, en van heel onze afkomst. Dat wil Hij doen. Is er nog uitnemender? Daarom staat er: "Gij zult Zijn Naam heten Jezus, want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden." Hij verlost ze van zonde, en neemt ze helemaal voor Zijn rekening.

Daar zij met zich laten doen, daar gaat Hij zó doen, dat Hij alles wat hen overheerst, waar zij onder zitten krachtens hun afkomst, wegneemt. En waar wij eerst in geleefd hebben, in de wereld, de zonde, het eigen ik, satans dienst, het één zowel als het ander, daar hebben wij nooit meer weedom over, hoor! Neen!

Wij krijgen er wat anders voor in de plaats: Christus, en Zijn genade. Gij zult zeggen: nu spreek je daar zo over, maar weet je waar ik zo bang voor ben? Voor Gods onkreukbaar recht. Ja, God ziet de zonde niet door de vingers. Daarom staat er hier: "vergeet uw volk en uws vaders huis."

Hij wil hebben, dat wij eens over de grens komen. Als wij dat niet doen, ja, er is niets aan te doen, dan blijven wij tegen God aankijken, Die Zich schrikkelijk toornst over de zonden, beide de aangeboren en de werkelijke, die Hij met de eeuwige dood moet straffen. Maar als wij nu de dood vinden in de zonde, in de wereld en bij onszelf (het moet werkelijkheid worden!), dan kunnen de rollen zó gaan keren, dat wij aan de zijde van God komen te staan. Want als wij bij God komen, worden wij behouden. Wij menen wel dat het dan voor eeuwig kwijt is, dat wij vernietigd zullen worden, maar om daar te zijn, hoe is dat?

Waar God in recht heerst, daar verliezen wij onder Hem alles wat wij te veel hebben, om Christus en Zijn bediening te leren kennen zoals die is. Die ons oproept, gelijk Izak daar Rebekka heeft opgeroepen en haar heeft meegenomen in de vruchtbare tent van zijn moeder Sara, dat is: ons inlijft in de kerk. Die knecht dan, had toen zijn werk gedaan; maar hij zal nog wel eens in de tent zijn gaan kijken, voornamelijk toen later een paar jongens zijn geboren. Maar in alle geval, zijn werk was gedaan, de bruid was gekomen tot Izak. Vergeet uw volk en uws vaders huis.

Nooit zal iemand er berouw van hebben om dat te doen. Immers, wij zijn begonnen met: "Wien heb ik nevens U omhoog." Is Hij het hoogste bij ons geworden, en mag Hij dat zijn, nu dan staat hier: "Zo zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid." Gij zult zeggen: Och, je moest eens weten hoe ik ben. Nu, hoe zijt gij dan? Gij moogt zeggen: ik ben een mens dat één stuk verderf is, van mijn hoofd tot mijn voeten toe, zwart van de zonde. Ja, dan ziet gij het werkelijk goed, dat is echt waar.

Nu, als gij dan geen gaaf meer aan u hebt, geheel zwart van de zonde en het verderf, het u werkelijk de dood is, en gij niets anders hebt dan: Jezus Uw bloed, Hij alleen alles; weet ge hoe de Koning dan is? Als wij dan alleen op Hem zien, en buiten Hem niets hebben, dan zegt Hij: "Wend uw ogen van Mij af, want zij doen Mij geweld aan." Alsook: "Gij hebt Mij het hart genomen, Mijn zuster, o bruid! gij hebt Mij het hart genomen met één van uw ogen."

Want dat vindt de Koning schoon, als wij de dood vinden buiten God, onze Schepper, en ons onder de rechten van Gods Majesteit buigen en schikken. De Koning Zelf is onder de rechten Gods doorgegaan, heeft gedragen de zware toornlast des almachtige Gods, heeft de gerechtigheid lief gehad en goddeloosheid gehaat. Dat wil de Koning voor schoon houden, als wij nu niet langer buiten God kunnen, niet langer meer in de zonde kunnen leven. Ja, daar Hij ons dan schoon vindt, zo zal het nog wezen, dat wij uit zijn rijkdom en uit Zijn volheid mede ontvangen ons sieraad.

Want Hij wil alles aan Zijn bruid doen. Hij wil ons trouwen, maar wil ook alles aanbrengen wat er nodig is om de rechte bruid van Koning Jezus te zijn, zodat Hij Zich niet voor ons behoeft te schamen.

Daarom: wij kunnen niets meebrengen, want het beste wat van ons is, is verwerpelijk. Hij vindt ons schoon als wij niet langer buiten God in de zonde kunnen leven, dan kan Hij ons wel reinigen van onze afkomst, en ons, ons trouwkleed geven: de gerechtigheid die Hij verworven heeft, die Hij verdiend heeft. Opdat wij, daarin gehuld, voor de Vader Zelf gebracht zouden kunnen worden, en dat Die ons zou aannemen tot Zijn kind, ja, niet alleen de zonde niet meer gedenkt, maar ons zelfs als kind willen eigenen.

Christus is de eigen, natuurlijke Zoon van God, en wij worden om Zijntwil tot kinderen aangenomen. Daar de Vader ons ziet in het kleed van Christus' gerechtigheid, zo spreekt hij: "De reuk Mijns Zoons is als de reuk des velds, hetwelk de HEERE gezegend heeft". Liefde, eeuwige en goddelijke liefde! Schoon.

Zo wil dan zelfs die hemelse Vader Zijn goedkeuring hechten aan dat huwelijk. Daar wordt dan niet meer gesproken van afkomst. Die hebben wij toch verlaten? Wij zijn nu schoon in des Konings oog.

Verder is het de bedoeling, dat wij ons alleen aan Hem houden, alléén aan Hem. Gij zult zeggen: dat spreekt toch vanzelf! Ja, dat zou men zo wel zeggen. Maar, al is het nu, dat Hij ons gereinigt heeft met Zijn bloed, gedekt met Zijn gerechtigheid, en overladen met Zijn weldaden, wilt ge wel geloven dat van tijd tot tijd nog voor de dag komt, dat wij die ellendige aangeboren aard hier maar niet te boven komen.

Deze aard doet zich telkens nog gelden, steeds hebben wij weer, dat wij met iets voor de dag willen komen. Gij zult zeggen: dat is een schande! Ja, dat is ook zo, het is een schande. Wij zijn door Christus opgeroepen, toen wij vertreden lagen op het vlakke des velds, en Hij heeft alles aan ons gedaan, en dan willen wij zelf ook nog wat doen?

Daarom staat er hier apart bij: "dewijl Hij uw Heere is, zo buig u voor Hem neder." Wij baas en heer àf, en Hij Heer en Meester over ons. De eerste vraag van ons leerboekje is: "Wat is uw enige troost, beide in het leven en sterven?" Dan is het antwoord: "Dat ik met lichaam en ziel, beide in het leven en sterven, niet mijn maar mijns getrouwen Zaligmakers Jezus Christus eigen ben." Dus niet zo: Jezus Christus is van mij; neen. Wij zijn van Hem.

Nu heeft Jezus ons. Dat is beter gezegd dan andersom. Want wij zijn zulke ontrouwe mensen, onwillekeurig zouden wij loslaten. Maar als Christus ons eenmaal in de greep van Zijn liefde heeft, dan laat Hij ons in eeuwigheid niet meer los. Nu zijn wij Zijn eigendom, gekocht met Zijn bloed. Die huwelijkschat, die bruidsschat wou Hij geven om ons te hebben, te kunnen bezitten. Nu zijn wij dus van Hem.

Wij lezen van Abraham, dat hij zo maar gereisd heeft van de éne hoek van het land naar de andere. Dat is ook wat geweest voor Sara! Goed en wel was de tent weer gespannen, het huisraad en wat zij bij zich hadden op z'n plaats gezet, of op een goede morgen was het zeggen van Abraham; we gaan opbreken, we trekken maar weer eens verder. Nergens lezen we, in de door Mozes verhaalde geschiedenis, dat Sara er tegen op stond, met: wat een moeite is dat toch allemaal; nu wonen we hier net zo leuk, de boel staat hier zo netjes, en nu maar weer inpakken en verder trekken?

Neen. Petrus leert ons daarvan, dat Sara aan Abraham gehoorzaam is geweest, hem noemende heer. Zij gaf Abraham plaats; die was heer en meester. En nu is Jezus Christus, Heer' en Meester voor de bruid. "Uw Maker - staat er - is uw Man, HEERE der heirscharen is Zijn Naam." Nu wil de Koning alles voor ons zijn, en Hij wil hebben dat wij ons aan Hem houden.

Ja, nu moeten wij dat gaan leren. Want het is o zo eenvoudig gezegd; maar wij moeten het gaan leren. Want het is met ons zo gesteld: als de Koning ons vandaag overlaadt met weldaden en zegeningen, dan is het morgen allemaal op. Laten wij er nog een dag bijnemen, maar dan hebben we weer ander nodig. Je zou er bij tijden verlegen mee worden, hé, dat, al hebben wij nog zoveel uit zijn liefderijke genadehand ontvangen, het telkens weer op is. Maar heus, we behoeven ons daarover niet te schamen bij de Koning, werkelijk niet. Want telkens als wij weer met lege handen en een naakte ziel tot de Koning gaan, wil Hij bewijzen dat Hij ons uit liefde getrouwd heeft.

Hij wist wel dat wij zulke armoedzaaiers zijn, dat al wat Hij geeft geregeld op is. Of hebben jullie een spaarkas? Neen toch zeker? Het is bij mij telkens, elke dag, zo maar op. Maar nu is dit mijn ervaring wel geworden in de loop van deze 20 jaar: telkens als het op is en ik met mijn armoede voor de dag kom, dan kan de Koning steeds weer Zijn waarachtige liefde bewijzen. Dan kan Hij wat aan ons kwijt. Daarom staat er hier: "dewijl Hij uw Heere is."

Heeft Hij ons getrouwd, zijn wij Zijn eigendom? Dan moeten wij het helemaal van Hem hebben.

Laten wij dan leren, ons aan Hem te houden, dan kan daarin voor de dag komen hoe rijk wij zijn in onze armoede, en dan zijn wij in de gelegenheid om in de strijd, in het kruis en in het lijden waarin Hij ons dient, Hem te aanbidden. Bidden geeft soms adem en lucht in onze armoede, maar wanneer wij Hem uit de diepste grond onzes harten kunnen aanbidden, dat is zalig! Want dat is der hemelingen werk in volmaaktheid. Dan hebben wij er hier vast een voorproefje van, wat wij straks zullen mogen doen. Want o:

Hoe zal 't ons, o dan eens zijn!
Als wij verlost van smart en pijn,
ontwaken tot hoger waarde.
Door gene zonde meer misleid,
ontheven van de sterfelijkheid;
niet meer de mens van de aarde.

Zo wil Hij dus hebben, dat wij ons helemaal aan Hem houden, het op Hem laten aankomen, ons op Hem verlaten, geheel op Hem leunen en steunen, en ons aan Hem toebetrouwen. Dat is dan Zijn eer, en dat is ons welzijn. Daar kunnen wij de vrucht uit genieten. Daar schiet dan uit over de roem aan God. Wensen wij dan Gode te leven, dan is dat de weg. Dan dienen wij God uit Zijn eigen werken, niet in vroomheid. Want zo horen wij te dienen: uit Zijn werken, uit de genade, uit de hartelijkste liefde, uit de diepste grond des harten.

Toe, wie heeft mee lust om zo'n God te vrezen, het allerhoogst en eeuwig goed? Dat Hij door Zijn Geest en Woord alzo werke, dat wij horen, verstaan en opmerken wat Hij bedoelt, dat wij opmerken wat er in Zijn liefdehart is, opdat wij er dan ook de zegeningen van mogen wegdragen. Heilige ons God dan dit gesprokene, Zijn Naam en goedheid tot dankzegging. Amen.

Slotzang.

Psalm 144: 7

Welzalig is het volk, dat, dus gezegend,...

Zegen: Gaat voorts heen in vrede en ontvangt de zegen des HEEREN:

De genade van onze Heere Jezus Christus, de liefde Gods des Vaders, en de troostvolle gemeenschap des Heiligen Geestes, zij en blijve met u allen. Amen.